

NOVICE

DOPPS

Informativni bilten

Letnik 1

Številka 6

December 1995

UVODNIK

Pred slabima dvema desetletjema se je med strnjanimi gozdovi in naseljem Kočevska Reka zasvetila vodna površina. Zajezev potoka je opazil tudi izjemno redek orel belorepec (*Haliaeetus albicilla*). Prva leta si je spokojno pokrajino ogledoval le z varne višine, kjer ni bilo brnečih letal. Orel belorepec ni vedel, da čez to območje ne potekajo letalske linije, kajti novorojeno jezero je bilo v osrčju zaprtega območja. Po nekaj letih se je previdno približal mikavnemu jezeru in že so bili na njegovem jedilniku slastni krapci. Kmalu si je obilje hrane začel deliti z družico. Nato sta na odmaknjenem in varnem mestu zgradila gnezdo, kjer sta vsako leto speljala vsaj enega mladiča. V letu 1994 so se v njegovem ogromnem gnezdu drenjali kar trije lačni mladiči. Uspešno sta poletela dva mladiča, v letošnjem letu pa le eden. Ta zadnji mladič je kot običajno poletel v mesecu juniju, ob času, ko so se pričele živahne polemike o izgradnji strelišča v gozdu med Gotenico in Kočevsko Reko. V razpravah in v časopisih se je pojavil tudi orel belorepec, ki si je zgradil gnezdo v bližini načrtovanega strelišča. Naenkrat je gnezdo orla belorepca postalo moteče za vse tiste, ki so hoteli zgraditi še eno strelišče več. Direktor Oskrbno-vadbenega centra MNZ-ja v Gotenici je izjavil, da orla belorepca preprosto ni več. Od takrat o belorepcu ni ne duha ne sluha.

Izgradnja načrtovanega strelišča ne bo prizadela le belorepca, temveč tudi planinskega orla (*Aquila*

chrysaetos) in malega orla (*Hieraetus pennatus*), saj se zadržujeta na tem ožjem območju med Gotenico in Kočevsko reko, kakor tudi vse ostale prebivalce do sedaj spokojnih gozdov.

Taisti center je na lovem teritoriju belorepca, v okolici jezera, kjer je orel vsak dan lovil, začel s hrupnimi policijskimi vajami in s pogostejšimi nizkimi preleti helikopterjev. Poleg tega pa na Kočevskem in Ribniškem območju že obstaja nekaj strelišč, ki jih uporabljajo policija, vojska in lovci.

Ob tem se lahko le zamislimo, kajti slovenska vojna policija ima v svojem znaku ameriškega sorodnika orla belorepca- jezerskega orla. Tudi odgovorne državne ustanove za varovanje narave niso odločno stopile v bran orlu belorepcu in naši občutljivi naravni dediščini na Kočevskem. DOPPS je odgovorne večkrat opozarjalo na ogroženost in pomen belorepca in njegovega edinega znanega gnezda pri nas. Odbor za varstvo narave pri DOPPS je pripravil strokovno mnenje o

načrtovani ureditvi strelišča, ki pravi, da je sedanja lokacija neustrezna.

Za belorepca bi kmalu napisal "in memoriam", če mi ne bi v oktobru kolega sporočil, da je veliki orel z belim repom nekajkrat zaokrožil nad starim domovanjem. Iskrica upanja ostaja, da je vsaj še ena od prekrasnih ptic - naravnih vladarjev zračnih tokov, ostala živa in se bo mogoče vrnila, če ji poti ne bo prečkal policijski helikopter ali ...

Orel belorepec (*Haliaeetus albicilla*)

Miro Perušek

USTANOVILI SMO NOTRANJSKO SEKCIJO

Kar težko razumljivo je bilo dejstvo, da Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije do nedavnega ni imelo svojih članov iz okolice Cerkniškega jezera, ornitološko tako pomembnega predela Slovenije. Tudi v drugih sosednjih občinah članov skoraj ni bilo. Po nekajletnih prizadevanjih populariziranja opazovanja in proučevanja ptic pa se nas je sedaj zbrala skupina podobno mislečih ljudi.

Za lažje delovanje in boljšo povezanost, kakor tudi za čim večjo popularizacijo opazovanja ptic smo ustanovili novo, regionalno **Notranjsko sekcijo** društva.

Ustanovni zbor **Notranjske sekcije** je potekal v soboto 11. 11. 1995 v gostišču "Jezerski hram" v Dolenjem jezeru pri Cerknici. Po uvodnem pozdravu našega tajnika Boruta Mozetiča in predavanju o lepotah Notranjske ter o delu Notranjske sekcije, smo sprejeli naslednja pravila delovanja Notranjske sekcije:

1. Območna opredelitev:

Notranjska sekcija pokriva območje občin Logatec, Cerknica, Loška dolina, Bloke, Postojna, Pivka in Ilirska Bistrica. Na ozemlju teh občin se pripravlja Notranjski regijski park na raziskave in varstvo edinstvenega Cerkniškega jezera, enako je usmerjeno tudi delovanje Notranjske sekcije.

2. Program dela Notranjske sekcije:

Notranjska sekcija izvršuje program DOPPS na svojem regionalnem območju. Delo bo usmerjeno v dve glavni področji.

a. Strokovna dejavnost:

- kartirno popisovanje ptic in zbiranje podatkov za regionalni atlas;
- strokovne raziskave posameznih vrst ptic;
- vsakoletno organiziranje nočnega popisa kosca (*Crex crex*);
- vključevanje v projekt obročkanja ptic, ki ga vodi Prirodoslovni muzej Slovenije;
- varstvo ptic in njihovih habitatov;
- objavljanje rezultatov raziskav v društvenih publikacijah.

b. Popularizacijska dejavnost:

- organiziranje predavanj;
- organiziranje vodenih ekskurzij;
- pomoč pri izdelavi mladinskih raziskovalnih nalog;
- izdajanje prepognjenk, brošur in letakov z naravovarstveno vsebino, z namenom osveščanja lokalnih prebivalcev o naravovarstvenih problemih v njihovi okolici in o ogroženih pticah Cerkniškega jezera.

3. Pravila (poslovniki) sekcije:

Najvišji organ sekcije je zbor sekcije, ki sprejme poslovnik ter voli odbor sekcije in

predsednika in ju lahko razreši vseh funkcij. Zbor sekcije se skliče najmanj enkrat letno, praviloma pred redno letno skupščino DOPPS.

Delo sekcije vodi odbor sekcije z vodjo in najmanj tremi člani, ki skrbi za izvajanje programa sekcije, strokovno delo in popularizacijo dejavnosti.

Vodja sekcije je po statutu DOPPS predsednik, ki ga voli zbor sekcije. Predsednik sekcije je tudi član Izvršilnega odbora DOPPS.

Notranjska sekcija in DOPPS sta ista pravna oseba, zato je lastnina in finančno poslovanje skupno.

Za uradne dokumente Notranjska sekcija uporablja žig in znak DOPPS, obenem pa za popularizacijo lahko uporablja še svoj emblem s podobo kosca.

Ustanovitev Notranjske sekcije je bila vključena v aktivnosti ob Evropskem letu varstva narave 1995. Ministrstvo za okolje in prostor je iz tega naslova sofinanciralo nakup serije ornitoloških terenskih priročnikov in obeh nacionalnih atlasov. DOPPS je sekciji odobrilo začetni kapital v vrednosti 30.000 SIT in ji podarilo šest zadnjih letnikov revije *Acrocephalus*.

Ob zaključku zbora smo si ogledali maketo Cerkniškega jezera z realističnim prikazom presihanja, last našega gostitelja Vekoslava Kebeta. Naš član Miro Kunstek pa nam je predstavil svojo etnološko zbirko in prikazal tradicionalne načine ribolova na Cerkniškem jezeru.

Slavko Polak

Simbol Notranjske sekcije

USTANOVLJENO JE DPPVN

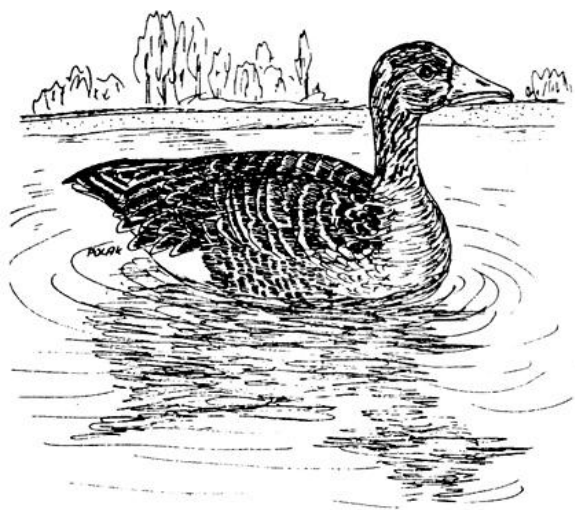
V Mariboru je bila 16. junija 1995 ustanovna skupščina štajerskega Društva za proučevanje ptic in varstvo narave - DPPVN. Simbol društva je čuk (*Athene noctua*). Društvo bo s svojim delovanjem pokrivalo severovzhodni del Slovenije. Morda ste mnogi zaradi imena pomislili, da je to pač

še eno "ptičarsko" društvo, katerega poglavitno interesno področje je proučevanje in varovanje ptic ter habitatov, v katerih živijo še posebej redke in ogrožene ptice. Poudariti moram, da se člani društva ne ukvarjamo samo s pticami, ampak tudi z drugimi živalskimi skupinami (npr. kačjimi pastirji, plazilci, dvoživkami) in rastlinami.

V programu društva je mogoče zaslediti številne dejavnosti, ki so posredno ali neposredno vezane na varovanje narave, od raziskav do popularizacije (predavanja, izleti...), naravovarstva, ornitologije, herpetologije... Poseben poudarek je namenjen varovanju narave izven zavarovanih območij. Med pomembnejšimi dejavnostmi društva velja omeniti tudi sodelovanje s sorodnimi društvi in organizacijami doma in v tujini.

Ustanovno skupščino, ki je bila na Prvi gimnaziji v Mariboru, je otvoril in pozdravil Franc Bračko, podpredsednik DOPPS. Na ustanovni skupščini je bil potrjen statut in izvoljeni temeljni organi društva. Za predsednico je bila izvoljena Nuša Vogrin, za podpredsednika Borut Štumberger, za tajnika Andrej Šorgo in blagajnika Miro Vamberger. Poleg tega so bili izvoljeni še člani izvršilnega in nadzornega odbora. Sedež društva je na Ptujski cesti 91, 62 327 Rače.

Nuša Vogrin

Siva gos (*Anser anser*)

ZIMSKO ŠTETJE VODNIH PTIC

Ta društvena akcija ima zelo dolgo tradicijo, to zimo bo potekala že devetič. V akciji je prva leta sodelovalo nad 20 opazovalcev, zadnji dve leti se število zmanjšuje, upam da letos ne bo tako. Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem, ki so dosedaj sodelovali v tej akciji.

Zimsko štetje vodnih ptic v Sloveniji je naš prispevek k ocenjevanju in spremljanju velikosti svetovne populacije vsake izmed vodnih vrst ptic. To pa je le ena izmed nalog, ki jih v svetovnem merilu koordinira mednarodna organizacija Wetlands International. Naj vas novo ime ne preseneti, letos so se v to organizacijo združile International Waterfowl and Wetlands Research Bureau (IWRB), Wetlands for the Americas in Asian Wetland Bureau. Članice te organizacije so nacionalna ornitološka in naravovarstvena združenja (tudi DOPPS). Namen organizacije (Mission statement) je "povsod po svetu vzdrževati in obnavljati mokrišča, njihove vire in biološko raznovrstnost za prihodnje rodove z raziskavami, izmenjavo informacij in varstvenimi dejavnostmi."

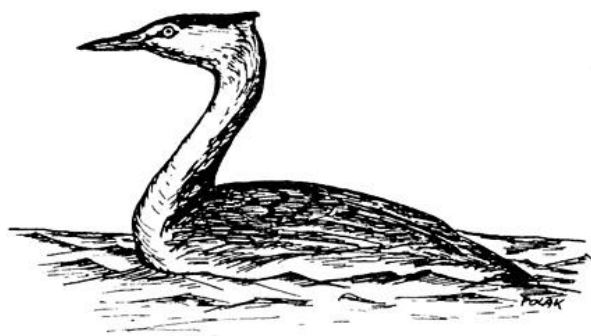
V skladu z Ramsarsko konvencijo je sedanja Wetlands International (WI) objavila kriterije, ki neko območje uvrščajo med pomembna območja za prezimovanje ptic. Glavni kriterij je, da se na tem območju zadržuje nad 1% regionalne populacije določene vrste vodnih ptic. Po regionalni geografski razdelitvi WI sodi Slovenija v vzhodno Sredozemlje, kar morda ni najbolj posrečeno glede na srednjeevropsko lego naših najpomembnejših prezimovališč. Vendar je geografsko tako raznoliko deželo težko "pravično" postaviti v neko regijo. Območja, ki so s stališča WI pomembna, so Ptujsko in Ormoško jezero, kjer prezimuje nad 1% vzhodnosredozemske populacije zvonca (*Bucephala clangula*) in velikega žagarja (*Mergus merganser*), Drava na območju Dravograda in Maribora ter vodni zadrževalniki ob Pesnici (Komarnik, Gradišče, Radehova), kjer prav tako na vsaki lokaciji prezimuje nad 1% vzhodnosredozemske populacije zvonca in velikega žagarja.

Zimsko štetje bo to zimo potekalo 13. in 14. 1. 1996, seveda pa so dobrodošla vsa poročila z opazovanj v decembru, januarju in februarju. V Novicah je tudi priložen obrazec za zimsko štetje vodnih ptic.

Ob lepem vremenu je izlet na bližnjo vodno površino enkratna priložnost za opazovanje nekaterih vrst vodnih ptic, ki v drugih letnih časih v Sloveniji niso pogoste. Za vse, ki vodnih ptic ne poznate najbolje, je to priložnost, da se поблиže spoznate z njimi. Večina jih podnevi počiva na vodni gladini in jih lahko zelo dolgo nemoteno opazujete ter ob tem listate po priročnikih. To je idealno tudi za učenje zagnancev v naravoslovnih krožkih v osnovnih in v srednjih šolah. Tradicijo ohranja, vsaj po poročilih sodeč, le Boris

Kozinc, lahko bi se mu pridružili tudi drugi vodje takšnih krožkov.

Andrej Bibič

Čopasti ponirek (*Podiceps cristatus*)

PREDSTAVITEV PROJEKTA UREDITVE NADOMESTNEGA GNEZDIŠČA ZA ČEBELARJA V SLOVENSKIH GORICAH

Čebelar (*Merops apiaster*) je uvrščen med izjemno redke slovenske gnezditke (Geister 1995, Slovenski ornitološki atlas). V Rdečem seznamu je v kategoriji vrst, ki jim grozi izginotje (Bračko in sod., *Acrocephalus* 67). Najštevilčnejša gnezditvena kolonija čebelarjev je v peskokopu kremenčevega peska na Bizeljskem. Poleg bizeljske sta znani še dve manjši koloniji v Slovenskih goricah. Prva je pri vasi Počenik, druga pa v Jareninskem dolu pri vasi Šentilj, zapisa o obeh kolonijah sta v 47. in 50. št. *Acrocephalus*.

Problematika gnezdišča pri Počeniku

Do leta 1994 so gnezдили do štirje pari čebelarjev v dveh stenah. Steni sta nastali s kopanjem peska za lokalne potrebe. V jeseni 1994 so celotno pobočje hriba skupaj s stenama preorali in na višjem delu zasadili vinograd, spodnji del pobočja pa je ostal neobdelan in se zarašča. Z omenjenim posegom so uničili gnezditveno steno čebelarjev v Počeniku.

Problematika gnezdišča pri Šentilju

Do leta 1994 je gnezdilo do pet parov čebelarja. Ljudje steno priložnostno še uporabljajo za kopanje peska. Ker izkop izvajajo strojno (s strojem JCB) in to samo na enem mestu, se ostali del stene kruši in zarašča. Zaradi tega sta bila v letu 1995 zasedena le dva gnezditna rova, vidni pa so bili sledovi kopanja še dveh nedokončanih rogov.

Stanje v letu 1995

Ker pri vasi Počenik ni več gnezditvenih pogojev, pri Šentilju pa sta aktivna le dva

rova, je stanje več kot zaskrbljujoče. Če bodo še naprej opuščali manjše lokalne peskokope, bomo priča izginotju še ene vrste ptic z območja Slovenskih goric, kajti naravnih gnezdišč za čebelarja pri nas ni več. Pri tem se moramo zavedati, da imamo v Sloveniji razen gnezdišč v Slovenskih goricah le še eno gnezdišče čebelarja na Bizeljskem. Gnezdišče ob Muri je namreč na hrvaški strani.

Predlog ureditve nadomestnih gnezdišč in spremljajoče aktivnosti

Nekaj tovrstnih izkušenj smo si nabrali pri načrtovanju gnezditvene stene v bizeljskem peskokopu, ki ga je izdelal Andrej Sovinc (*Acrocephalus* 61). Predlagam naslednji delovni načrt:

- Na območju Počenika obstajata dva zapuščena peskokopa v oddaljenosti okoli 500 m od nekdanj obstoječih. V dogovoru z lastniki zemljišč bi obnovili peščene stene. Za to bi najeli delovni stroj tipa JCB. Obnovljena peščena stena bi morala meriti v višino 3 do 4 m v najvišji točki in vsaj 10 m v dolžino.
- Na območju Šentilja bi bilo potrebno (v dogovoru z lastnikom) obnoviti obe stranski krili stene. Obnova je možna z že prej omenjenim delovnim strojem.
- Na obeh lokalitetah moramo obvestiti lokalno prebivalstvo o namenu in pomenu revitalizacije peščenih sten in o čebelarju kot naravni znamenitosti. V ta namen smo na DOPPS-u pripravljeni izdelati informativno zloženko in primeren plakat. Zloženke bi razdelili okoliškim prebivalcem, plakate pa izobesili na javnih mestih. Oboje je namenjeno obveščanju in oblikovanju pozitivnih vrednot do čebelarja kot ogrožene vrste, da bi tako skupaj s prebivalci ohranili gnezdišče.
- Določiti je potrebno varstveno obdobje oz. časovni režim rabe peskokopa. Pričakovati je, da bodo okoliški prebivalci še naprej želeli kopati pesek v peskokopu. Varstvena doba mora trajati celo reprodukcijsko obdobje, to je od začetka maja do sredine avgusta.
- Ornitologi bi izvajali monitoring v obdobju, ko je čebelar pri nas. Z ureditvijo ustreznih gnezdišč za čebelarja se lahko vključimo v projekt revitalizacije podeželja in tradicionalne rabe prostora. S takšnim dejanjem pa se tudi aktivno vključimo v Evropsko leto varstva narave.

Koledar aktivnosti

- V septembru 1995 smo opravili razgovore z lastniki zemljišč.
- Do konca tega leta bomo izdali informativno zloženko in plakat.
- V marcu 1996 bomo opravili zemeljska dela.

Priče smo izginjanju še enega habitata in tako še ene vrste - čebelarja. Vendar lahko že prizadete ali gnezditveno neustrezne habitate

še revitaliziramo. Opisani revitalizacijski posegi ne predstavljajo večjih finančnih niti organizacijskih podvigov. Naša prva naloga je navezati pozitivne stike z lokalnimi prebivalci in jih ustrezno osvestiti. Prizadevanja za obnovo peščenih sten morajo steči takoj, zemeljska dela pa morajo biti končana do sredine aprila 1996. Predlog omenjenega projekta je obravnaval in potrdil Odbor za varstvo narave pri DOPPS.

Če ste kakorkoli pripravljeni pomagati ali sodelovati pri realizaciji projekta ureditve gnezditvenih sten za čebelarja, se oglasite na naslov: **Franci Janžekovič, Maistrova 10, 62 000 Maribor, tel. 062 20 618 ali na društven naslov.**

Vabljeni !

Franci Janžekovič

Grilček (*Serinus serinus*)

ZIMSKI IN GNEZDITVENI ORNITOLOŠKI ATLAS SLOVENIJE

Letošnje leto je bilo za Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije daleč najpomembnejše leto, takoj za letom 1979, ko je bilo društvo ustanovljeno. Izpod peresa (danes bi bilo verjetno primerneje reči izpod tipkovnice) Andreja Sovinca in Iztoka Geistra, sta izšli dve obsežni ornitološki knjigi, tako rekoč življensko delo društva in vseh njegovih članov. To sta knjigi, ki manj zahtevnim bralcem predstavljata ptičje bogastvo Slovenije in to ne v obliki bogastva barve perja ali umetnosti gnezda, temveč bogastva, ki se skriva v številčnosti in razširjenosti ptic pri nas. Bolj poglobljenim bralcem, tistim, ki jim stik s pticami pomeni več kakor le bežno srečanje na nedeljskem izletu, knjigi po drugi strani pomenita, skupaj z daljnogledom in

določevalnim ključem, nepogrešljivo orodje za delo. To sta Zimski ornitološki atlas Slovenije (ta je resda izšel koncem leta 1994, a njegov izid je odmeval tudi v letošnjem letu) in Ornitološki atlas Slovenije.

Seveda je knjigi, čeprav skoraj enaki po naslovu in formatu, po vsebini nesmisel enačiti, kar ve vsakdo, ki je že opazil, da lastovke preko zime izginejo iz naših krajev. Podatki, predstavljeni na zemljevidih zimske in gnezditvene razširjenosti, se ne glede na to, kako podobni so si med seboj, dopolnjujejo in se ne ponavljajo. In ravno v tem dopolnjevanju je čar primerjanja obeh knjig in ob enem vir novih odkritij, ki jih samo ena izmed obeh ne bi mogla razkriti. Tako lahko hitro opazimo, da npr. povodni kos (*Cinclus cinclus*) ostaja zvest svojemu širšemu območju leto in dan, vriskarica (*Anthus spinoletta*) pa se, ko zima najvišje vrhove uklene s snegom in ledom, premakne v prijaznejše, nižje predele.

Vsaki knjigi lahko ob izidu pripišemo več pomenov. Tudi v "naših dveh" bi lahko hitro poiskali pomen, ki ga imata za kulturo Slovencev, za izobraževanje, za znanost, itd. Pomen, ki naj bi bil pri obeh največji, pa je verjetno ornitološki. In kakšen je njun ornitološki pomen za Slovenijo, za Evropo in za cel svet?

Dejstvo je, da bi povprečno dober biogeograf, ki bi razpolagal s podatki o razširjenosti ptic v Evropi, znal njihovo razširjenost dokaj dobro predstaviti tudi za Slovenijo, čeprav o naših pticah ne bi vedel nič, Slovenijo pa bi poznal le iz zemljevida. No, tudi projekt Evropskega atlasa razširjenosti ptic, ob katerem sta nastajala oba naša, nacionalna, ni v tem pogledu prinesel nič novega. Rezultati se namreč dobro prekrivajo z zemljevidi razširjenosti, kot smo jih poznali že v časih pred začetkom kartiranja. Kljub temu pa knjige nosijo v sebi pomembno novo kvaliteto. Namreč: podatki, ki so bili dobljeni s sistematičnim raziskovanjem drobnih elementov (kvadrantov), ki sestavljajo neko ozemlje, nam dajo možnost, da dogajanja v naravi spremljamo z veliko večjim pragom občutljivosti. Tako dobljeni podatki nas mnogo prej opozorijo na spremembe, ki so za ptice lahko življenskega pomena. Lep, čeprav žalosten primer tega, je južna postovka (*Falco naumanni*) pri nas. Ker smo obseg in hitrost upadanja številčnosti opazili prepozno (prepozno pa predvsem zaradi tega, ker nismo poznali podrobne razširjenosti vrste v Sloveniji), smo ob koncu lahko le še nemočno opazovali njeno izumiranje. Torej ima podrobno poznavanje razširjenosti ptic, ki nam ga v domove prinašata oba atlasa, velik pomen

pri skrbi za pernat svet, za katerega smo zadolženi. S to ugotovitvijo pa se razjasni tudi Evropski in svetovni pomen obeh publikacij. Če bi namreč v vsaki državi na svetu skrbeli za svoje živali in rastline (podrobno poznavanje razširjenosti pa je prvi korak k temu), bi bila stabilnost narave na svetu zagotovljena. V mednarodnem merilu sta torej atlasa naš prispevek k mozaiku globalne zaščite narave.

Ne smemo pa pozabiti, da se bo njun pomen povsem izgubil, v kolikor se dinamika terenskega dela, s katero smo zbirali podatke do sedaj, ne bo nadaljevala tudi v bodoče. S to mislijo v zavesti pa si želim le to, da bom nekoč lahko samega sebe postavil na laž - namreč da zimski in gnezditveni atlas nista življensko delo našega društva, kakor sem zapisal v uvodu.

Davorin Tome

Koconogi čuk (*Aegolius funereus*)

SLOVENSKA ORNITOLOŠKA BIBLIOGRAFIJA

Bibliografija je popis tiskanih ali drugače razmnoženih besedil in urejanje le-teh po različnih vidikih. Bibliografija je tudi tiskani ali drugače razmnožen seznam bibliografskih podatkov. Uporabljamo jo pri iskanju že objavljenih podatkov. Osnovo in začetek bibliografskega dela predstavlja objavljeno gradivo. V bibliografiji ne sme manjkati noben podatek, zato je nujno potrebno, da ima bibliograf celovit pregled nad vsem gradivom področja, ki ga obdeluje. V bibliografskem zapisu so naslednji podatki o gradivu:

- priimek in ime avtorja (to je podatek o odgovornosti);
- stvarni naslov dela in podnaslov;
- kraj izdaje, založnik ali izdajatelj in leto objave;
- podatek o izdaji.

Razporeditev bibliografskih enot sestavljalec bibliografije razloži v uvodu. Bibliografija mora biti opremljena še z vsebinskim kazalom. Da se poveča uporabnost bibliografije, so priporočljiva pomožna kazala ali indeksi.

S Slovensko ornitološko bibliografijo (SOB) želim predstaviti dejavnost slovenskih ornitologov in tudi tujih avtorjev, ki so pisali o pticah Slovenije. Tako bo SOB pomagala premestiti težave, ki nastanejo pri zbiranju že objavljenih podatkov v literaturi. To nacionalno in strokovno pomembno delo bo nastajalo v sodelovanju članov DOPPS, Univerzitetne knjižnice Maribor (UKM) in ustanove IZUM.

Ob tej priložnosti naprošam vse člane društva, da mi pošljejo podatke ali separatne odtise del, ki jih imajo zbrane o svojih lastnih objavah. Predvsem naprošam za bibliografske podatke del objavljenih v tujih publikacijah, oziroma za podatke o tujih avtorjih, ki so pisali o pticah Slovenije. Zbiram vse gradivo: članke iz revij in dnevnega časopisja, knjige (monografije), poglavja v knjigah ali zbornikih, prispevke v zbornikih posvetovanj (objavljeni referati strokovnih srečanj), notice, objavljene fotografije in risbe. Vse gradivo se mora vsebinsko nanašati na ptice z ozemlja Slovenije. Če mi boste poslali podatke o gradivu, naj le-ti vsebujejo:

- priimek in ime avtorja ali skupine avtorjev;
- naslov gradiva;
- tip gradiva (ali je gradivo članek, knjiga, poglavje, referat, zvočni posnetek, notica, poročilo o delu, disertacija, ...);
- vir objave (za članke in referate navedite naslov serijske publikacije oz. zbornika), in če je možno, še ISSN;
- podatki o objavi (npr. Proteus 46, 1983-1984, str.:315-316);
- kraj založbe;
- založba ali izdajatelj.

Gradivo bom tudi vsebinsko obdelala, tako bodo podatki dostopnejši po indeksih. SOB bo opremljena s tremi indeksi:

- seznam po abecednem redu razvrščenih strokovnih imen ptic;
 - seznam po abecednem redu razvrščenih slovenskih imen ptic;
 - seznam splošnih terminov (geografska imena, druga strokovna terminologija).
- Sami bibliografski podatki bodo oštevilčeni in razvrščeni po abecednem redu priimkov avtorjev.

Bibliografske podatke bom vnašala v COBISS. Podatki bodo takoj dostopni po OPAC-u, s tem je dana takojšnja možnost urejanja indeksov in izpis na papir. Predvidevam, da bom z delom končala do

decembra 1996. Načrtujem, da bi SOB objavila v knjižni obliki (ali kot posebno številko *Acrocephalus*) v slovenščini in v angleškem prevodu ter na zgoščenki (CD ROM).

Kopije gradiva oz. druge podatke mi prosim pošiljajte na naslov: **Boža Janžekovič, Maistrova 10, 62 000 Maribor, tel: (062) 20 618;**

ali po elektronski pošti:

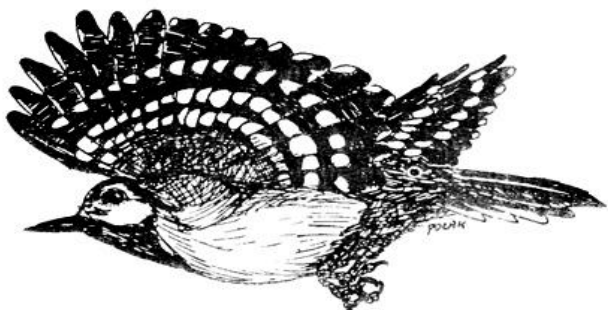
E-mail: **BOZA.JANZEKOVIC@UNI-MB.SI**

VMS-mail: **UMB1::BOZA.**

Dodatne informacije lahko dobite tudi na tel. (062) 25 851 (UKM).

Za sodelovanje se članom DOPPS že v naprej najlepše zahvaljujem.

Boža Janžekovič

Veliki detel (*Dendrocopos major*)

UČITELJI KONČNO V (ORNITOLOŠKI) ŠOLI

V času od 28. do 31. avgusta 1995 je Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije izvedlo prvo Poletno ornitološko šolo za učitelje biologije. Projekt sta sofinancirala Občina Maribor - Oddelek za družbene dejavnosti ter Ministrstvo za okolje in prostor. Gostoljubnost so nam ponudili v Domu Štrk v Spuhlji pri Ptuj, ki ga ureja Center šolskih in obšolskih dejavnosti.

Namen seminarja je bil metodološko ter strokovno usposobiti učitelje in profesorje biologije v osnovnih in srednjih šolah ter mentorje v centrih šolskih in obšolskih dejavnosti za samostojno ornitološko delo. Seminarja se je udeležilo 24 udeležencev iz celotne Slovenije: Sava Osole, Bojana Pečar - Bole, Cilka Krečič, Zdravka Mesarec, Danica Muršec, Janez Horvat, Ljudmila Šturm, Marija Sodja - Kladnik, Metka Lešničar, Marinka Vovk, Andreja Škorjanc, Danica Verzel, Bernarda Špegel, Darja Remsko, Bojan Weizter, Samo Razdrih, Leon Kebe, Rajko Juvan, Dušan Planinc, Darja Frim, Borut

Cerkveni, Lijana Kononenko, Irena Mohar in Zdenka Zver.

Idejno ter organizacijsko sta za izvedbo seminarja poskrbela Karmen Špilek - Štumberger in Andrej Šorgo, vsebinsko so ga izpeljali Franci Janžekovič, Andrej Šorgo, Borut Štumberger in Milan Vogrin, pri računalniškem oblikovanju vabila in potrdil pa nam je pomagal Darko Briški.

Usposabljanje učiteljev biologije je ključnega pomena, saj je tako v proces izobraževanja vključenih neprimerno več učencev in dijakov kot pri izvedbi naravoslovnih dni. Učitelj mentor lahko svoj program individualno prilagodi interesom, starosti, predznanju učencev/dijakov ter habitatom, ki ga obkrožajo. Poudarek je bil na terenskem delu, saj je učinek izkustvenega učenja večji, kot če posredujemo znanje po klasičnih metodah.

Cilji raziskovalnega seminarja so:

- usposobiti učitelje za vodenje ornitološkega krožka in jih pripraviti, da pridobljena znanja aplicirajo na učence/dijake;
- seznaniti jih z osnovami raziskovalnega dela na terenu ter obdelavo in interpretacijo rezultatov s posebnim poudarkom na naravovarstveni problematiki;
- seznaniti učitelje s tehnikami zapisa in predstavitve rezultatov dela;
- seznaniti jih s temeljnim znanjem s področja sistematike in ekologije ptic (po raziskovalni šoli naj bi udeleženec spoznaval vrste ptic, ki živijo na območju Slovenije, samostojno z uporabo priročnika);
- seznaniti jih s pomenom posameznih (t.i. indikatorskih) vrst;
- pripraviti udeležence na izdelavo samostojne raziskovalne oziroma seminarske naloge z učenci/dijaki s področja ornitologije.

Delo je potekalo v majhnih skupinah (največ 6 udeležencev) na terenu, vsebine so bile prilagojene predznanju udeležencev. Vsi udeleženci so bili seznanjeni z delom vseh štirih mentorjev. Udeležence smo opremili z gradivom, različnimi popisnimi listi, pristopno izjavo, *Acrocephalus*, Rdečim seznamom, različnimi informativnimi letaki ter s Priporočili za izdelavo mladinske raziskovalne naloge iz ornitologije. Ob zaključku smo jim podelili potrdila o udeležbi na seminarju.

Skupine, ki so spoznavale antropogene vodne habitate, je vodil Franci Janžekovič. Vodne ptice na Ptujskem jezeru so opazovali z daljnogledi in teleskopi in jih tudi določali. Udeleženci so spoznali večino najpogostejših vodnih ptic v Sloveniji ter preizkusili metodo štetja vodnih ptic s teleskopom. Terenskemu delu je sledilo delo v kabinetu, kjer so udeleženci pripravili seznam opazovanih vrst,

številčno in odstotno zastopanost ter izračunali indeks disperzije.

Borut Štumberger je vodil skupino, ki je proučevala pomen rečnih lok za prehranjevanje in migracijo ptic. Vsaka skupina je imela štiriurni monitoring vodnih ptic. Namen le-tega je bil seznaniti udeležence z določanjem vodnih ptic (delo z daljnogledom, teleskopom in določevalnimi priročniki) ter prikazati delček dnevne dinamike ptic, povezane bodisi s prehranjevanjem ali pa s selitvijo. Prelete posameznih vrst so udeleženci poskušali razložiti in jih aplikativno ovrednotiti (npr. vpliv rekreacijskih dejavnosti na vodi ipd.)

Namen skupine, ki se je ukvarjala s pticami, ki živijo v kulturni krajini, ni bil samo spoznati ornitofavne, temveč nekoliko podrobneje spoznati kulturno krajino kot celoto. Vsebinsko je te skupine vodil Milan Vogrin. Udeleženci so se seznanili z enoličnostjo velikih polj ter na osnovi zabeleženih ptičjih vrst to tudi matematično dokazali. Seznanili so se tudi z ogroženostjo ptic ter ostale favne in flore, ki je podvržena izginjanju zaradi intenzivnega kmetijstva in uničevanja življenjskih prostorov. Pri teoretičnem delu so udeleženci spoznavali osnove statistične obdelave podatkov, računali dominanco za posamezen življenjski prostor ter opravili primerjavo med dvema združbama.

Udeleženci so pod mentorstvom Andreja Šorga določali ostanke plena v izbljuvkah pegaste sove (*Tyto alba*). Proučevanje prehrane sov z analizo izbljuvkov je metoda, s katero pridobimo pomembne podatke o prehrani sov ter o razširjenosti malih sesalcev, ki so v njihovem plenu. Zaradi pomembnosti podatkov, ki jih pridobimo s to metodo, lahko metodo uporabimo v samostojnem strokovnem in raziskovalnem delu učiteljev.

Čas, ko skupine niso bile na terenu, smo izkoristili za predavanja ter video projekcijo. Borut Štumberger je ob diapozitivih predstavil pomen rečnih lok na primeru reke Drave, Andrej Šorgo pa je seznanil udeležence z metodami raziskovalnega dela. Gosta večera sta bila tudi ornitologa Vekoslav in Katarina Lašič, ki sta ob video posnetkih predstavila čez 40 vrst ptic, ki živijo na področju, kjer smo izvedli ornitološko šolo.

V času Poletne ornitološke šole sta nas obiskali novinarki Večera in Ptujskega tednika, ki sta o našem delu poročali v časopisih.

Menimo, da je prva Poletna ornitološka šola glede na zastavljene cilje popolnoma uspela, za kar se zahvaljujemo vsem, ki so

finančno, vsebinsko, organizacijsko ali drugače priskočili na pomoč.

Na koncu seminarja smo za udeležence pripravili anketni vprašalnik, kjer smo jih povprašali, kaj so s programom seminarja pridobili, kaj jim je/ni bilo všeč na seminarju ter kakšne predloge za naše nadaljnje delo imajo. Če na kratko povzamemo, so udeleženci navedli, da so pridobili veliko idej za delo v šoli, novo praktično in teoretično znanje ter spoznali, kako se lotiti zanimivih opazovanj, kako določati vrste ptic ter zbirati, urejati in objaviti podatke. Pohvalili pa so tudi organizacijo seminarja, skrb za dobro počutje udeležencev ter strokovnost in prizadevnost mentorjev, ki so z metodami terenskega dela prenesli znanje in izkušnje na udeležence seminarja.

Upamo, da bodo takšna srečanja postala tradicija.

Karmen Špilek-Štumberger

Mala bela čaplja (*Egretta garzetta*)

PTICE KOT NARAVOVARSTVENI INDIKATORJI

Schneider-Jacoby, M. (1995): **Vogel als Indikatoren.** Verlag Jurgen Resch. Tisk HED; Zagreb. 261 str./nemški jezik. ISBN 3-9801641-9-5. Cena 10.00 DEM + 2.00 DEM poština.

Doktorska disertacija, ki bi si jo na področju varstva narave želeli tudi v Sloveniji. Avtor je več let preživel v lokah Save na Hrvaškem (Lonjsko polje). Za ekološko

krajinsko analizo poplavnih območij vzdolž Save je kot naravovarstvene indikatorje uporabil ptice. Delo je tako prispevek k diskusiji o uporabi bioindikatorjev za potrebe varstva narave. Bistveno pa dopolnjuje tudi vedenje o lokah kot samostojnem ekosistemu.

Morebitna jezikovna ovira je prevladana s številnimi grafikoni, kartami, skicami, tabelami in latinskimi imeni.

Za vse, ki slutimo, kakšno naravno bogastvo se je nekoč skrivalo tudi v slovenskih rečnih lokah (Sava, Drava, Mura ipd.), je delo pravzaprav sprehod po evropski (kulturni) prajadini, ki za nameček leži skorajda pred našim nosom. Na območju, velikem 600 km² je npr. v letih 1986-88 gnezdilo: do 363 parov velikega kormorana (*Phalacrocorax carbo*), najmanj 70 parov črne štorke (*Ciconia nigra*), do 579 parov bele štorke (*Ciconia ciconia*), 180 parov čaplje žličarke (*Platalea leucorodia*), 200 parov kvakača (*Nycticorax nycticorax*), 70 parov male bele čaplje (*Egretta garzetta*), med 15 in 20 parov orla belorepca (*Haliaeetus albicilla*), neverjetnih 40 do 50 parov malega klinkača (*Aquila pomarina*) ipd.

Za naročilo naj vsi zainteresirani pokličejo telefonsko številko (062) 761 000, **Borut Štumberger** do 1. januarja 1995. Tako Vam bo DOPPS lahko do začetka februarja 1996 delo tudi poslal.

Borut Štumberger

Mladič pegaste sove (*Tyto alba*)

DELO IZVRŠILNEGA ODBORA

Redna seja izvršilnega odbora je bila 27. 9. 1995. Za leto 1996 moramo pripraviti program dela DOPPS. K aktivnemu sodelovanju smo že v prejšnji številki Novic (št. 5) povabili vse člane DOPPS-a. Vsi, ki imate kakršnekoli predloge za različne projekte in akcije ali pripombe, ste vabljeni, da

nam jih posredujete ob četrtkih, ko se srečujemo v društvenih prostorih.

Izvršilni odbor je razpravljal tudi o bodoči regionalni organiziranosti svojih sekcij. Število naših članov se povečuje po celi Sloveniji, zato menimo da bomo lahko ustanovili svoje sekcije po vseh slovenskih pokrajinah. Andrej Bibič je zadolžen za pripravo izhodišč o bodoči organiziranosti slovenskih ornitologov.

Sklenili smo, da bomo sodelovali pri projektu Slovenska ornitološka bibliografija. Projekt bomo izvajali skupaj z Univerzitetno knjižnico Maribor, koordinatorica projekta je Boža Janžekovič.

Andreja Ramšak

mobitel d.d.
Dunajska 22, Ljubljana, Slovenia

OBVESTILO

Izlet na Ljubljansko barje bo 14. januarja 1996, kot je bilo objavljeno v koledarju izletov (glej Novice št. 5). Zbrali se bomo ob 8. uri na avtobusni postaji na Igu, ne pa na Dolgem mostu, kot je bilo pomotoma objavljeno. Avtobus odpelje iz Ljubljane ob 7. uri. Vse ostale informacije o izletu dobite pri vodji izleta Borutu Rubiniču, na tel. št. (061) 311 469.

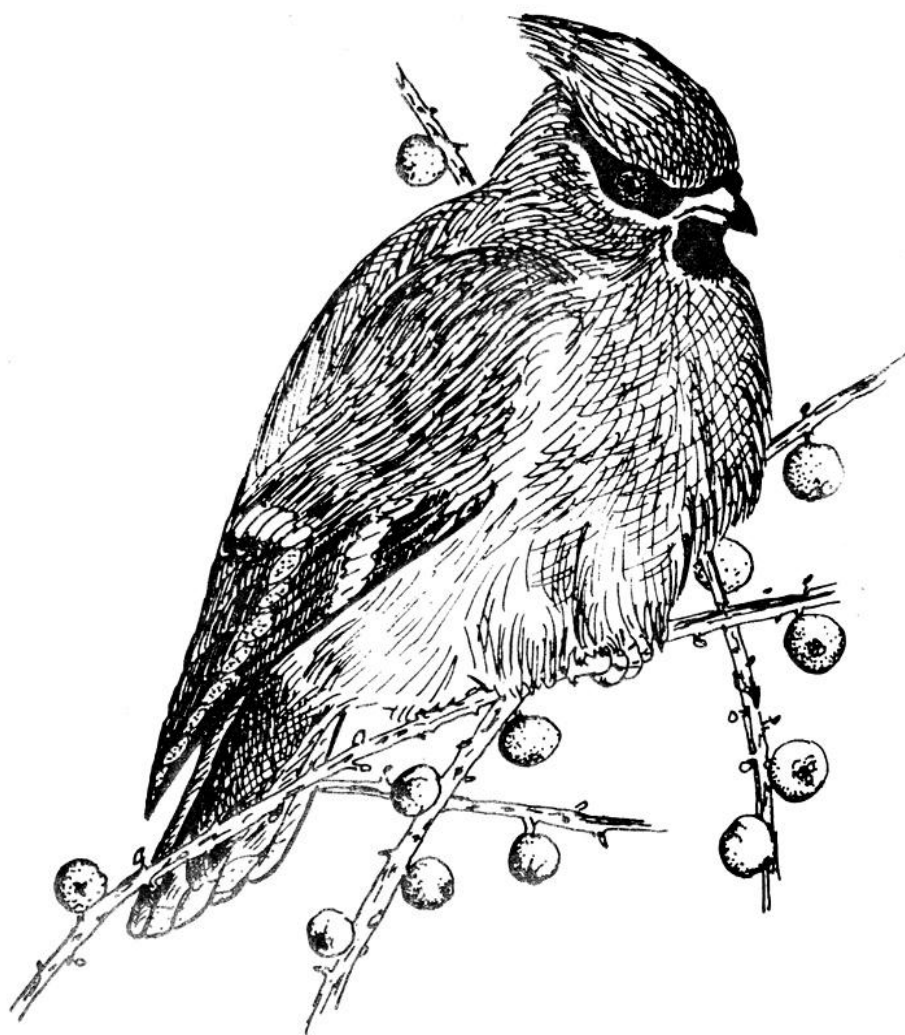
Andreja Ramšak

Dolgorepka (*Aegithalos caudatus*)

V Novem letu 1996 želimo vsem članom in partnerjem Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, da bi nas še naprej družila skrb in prizadevanja za ohranitev ptic in njihovega življenjskega okolja. Naj bodo tudi prihodnje leto naravovarstvena prizadevanja Naša skupna pot.

Izvršilni odbor

OBRAZEC ZA ZIMSKO ŠTETJE VODNIH PTIC

Ime, priimek in naslov		DRUŠTVO ZA OPAZOVANJE IN PROUČEVANJE PTIC SLOVENIJE	
Kraj opazovanja			
UTM	OAS	Datum	Temperatura °C
Vreme 1 – jasno (sončno) 2 – nizka oblačnost 3 – visoka oblačnost 4 – rahel dež 5 – močan dež 6 – dež s snegom 7 – rahlo sneženje 8 – močno sneženje 9 – megla		Zaledenelost vodne površine 10 – nezamrznjeno 11 – zamrznjena 1/4 12 – zamrznjena 1/2 13 – zamrznjena 3/4 14 – zamrznjeno v celoti Vidljivost 15 – dobra 16 – srednja 17 – slaba	Jakost vetra 18 – rahel veter 19 – srednje močan 20 – močan veter Smer, v katero piha veter 21 – S 23 – V 22 – J 24 – Z
Način opazovanja A – daljnogled B – teleskop			Povečava

OPAZUJEMO 13. IN 14. JANUARJA NA VODNIH POVRŠINAH

NAVODILA ZA IZPOLNJEVANJE OBRAZCA: Pod kraj opazovanja vpišite kraj opazovanja ali relacijo, če opazujete ob reki, dodajte ime vodnega objekta in bližnji večji kraj. Zelo nam boste pomagali, če boste vnesli UTM ali OAS koordinate (mreža je ista, razlika je le v oznakah). V rubrikah **vreme**, **zaledenelost vodne površine**, **vidljivost**, **jakost vetra** in **smer v katero piha veter** obkrožite številko pred odgovarjajočo trditvijo (lahko tudi kombinacijo trditev). Če v posameznem kvadratu niste opazovali nobene vrste, nam sporočite tudi to.

Izpolnjene obrazce z vašim imenom, priimkom in točnim naslovom pošljite na naslov **ANDREJ BIBIČ, Osojnikova 7, 62000 Maribor.**

.....✂

VRSTA	ŠTEVILO OSEBKOV	VRSTA	ŠTEVILO OSEBKOV
rdečegrlji slapnik/ <i>Gavia stellata</i>		Anser sp.	
polarni slapnik/ <i>Gavia arctica</i>		rjavka/ <i>Aythya marila</i>	
<i>Gavia</i> sp.		beloliska/ <i>Melanitta fusca</i>	
čopasti ponirek		zimski raca/ <i>Clangula hyemalis</i>	
mali ponirek/ <i>Podiceps ruficollis</i>		navadni zvonec/ <i>Bucephala clangula</i>	
črnogrlji ponirek/ <i>Podiceps nigricollis</i>		mali žagar/ <i>Mergellus albellus</i>	
sivogrlji ponirek/ <i>Podiceps griseigena</i>		srednji žagar/ <i>Mergus serrator</i>	
<i>Podiceps</i> sp.		veliki žagar/ <i>Mergus merganser</i>	
črnokljuni viharik/ <i>Puffinus puffinus</i>		postojna/ <i>Haliaeetus albicilla</i>	
veliki kormoran/ <i>Phalacrocorax carbo</i>		mokož/ <i>Rallus aquaticus</i>	
pritlikavi kormoran/ <i>Phalacrocorax pygmeus</i>		zelenonoga tukalica/ <i>Gallinula chloropus</i>	
velika bela čaplja/ <i>Egretta alba</i>		črna liska/ <i>Fulica atra</i>	
mala bela čaplja/ <i>Egretta garzetta</i>		črni martinec/ <i>Tringa erythropus</i>	
siva čaplja/ <i>Ardea cinerea</i>		rdečenogi martinec/ <i>Tringa totanus</i>	
siva gos/ <i>Anser anser</i>		zelenonogi martinec/ <i>Tringa nebularia</i>	
beločela gos/ <i>Anser albifrons</i>		pikasti martinec/ <i>Tringa ochropus</i>	
nijvska gos/ <i>Anser fabalis</i>		mali martinec/ <i>Tringa gypoleucos</i>	
labod grbec/ <i>Cygnus olor</i>		kozica/ <i>Gallinago gallinago</i>	
mlakarica/ <i>Anas platyrhynchos</i>		črnoglavi galeb/ <i>Larus melanocephalus</i>	
kreheljc/ <i>Anas crecca</i>		mali galeb/ <i>Larus minutus</i>	
konopnica/ <i>Anas strepera</i>		rečni galeb/ <i>Larus ridibundus</i>	
navadna žvižgavka/ <i>Anas penelope</i>		rumenonogi galeb/ <i>Larus fuscus</i>	
dolgorepa raca/ <i>Anas acuta</i>		sivi galeb/ <i>Larus canus</i>	
reglja/ <i>Anas querquedula</i>		srebrni galeb/ <i>Larus argentatus</i>	
žlicarica/ <i>Anas clypeata</i>		triprsti galeb/ <i>Rissa tridactyla</i>	
tatarska žvižgavka/ <i>Netta rufina</i>		vodomec/ <i>Alcedo atthis</i>	
sivka/ <i>Aythya ferina</i>			
kostanjevka/ <i>Aythya nyroca</i>			
čopasta črnica/ <i>Aythya fuligula</i>			
kričava čigra/ <i>Sterna sandvicensis</i>			
<i>Anas</i> sp.			

VRSTA	ŠTEVILO OSEBKOV	VRSTA	ŠTEVILO OSEBKOV
rdečegrli slapnik/ <i>Gavia stellata</i>		Anser sp.	
polarni slapnik/ <i>Gavia arctica</i>		rjavka/ <i>Aythya marila</i>	
<i>Gavia</i> sp.		beloliska/ <i>Melanitta fusca</i>	
čopasti ponirek		zimska raca/ <i>Clangula hyemalis</i>	
mali ponirek/ <i>Podiceps ruficollis</i>		navadni zvonec/ <i>Bucephala clangula</i>	
črnostrli ponirek/ <i>Podiceps nigricollis</i>		mali žagar/ <i>Mergellus albellus</i>	
sivogri ponirek/ <i>Podiceps griseigena</i>		srednji žagar/ <i>Mergus serrator</i>	
<i>Podiceps</i> sp.		veliki žagar/ <i>Mergus merganser</i>	
črnohljuni viharik/ <i>Puffinus puffinus</i>		postojna/ <i>Haliaeetus albicilla</i>	
veliki kormoran/ <i>Phalacrocorax carbo</i>		mokož/ <i>Rallus aquaticus</i>	
prtilikavi kormoran/ <i>Phalacrocorax pygmeus</i>		zelenonoga tukalica/ <i>Gallinula chloropus</i>	
velika bela čaplja/ <i>Egretta alba</i>		črna liska/ <i>Fulica atra</i>	
mala bela čaplja/ <i>Egretta garzetta</i>		črni martinec/ <i>Tringa erythropus</i>	
siva čaplja/ <i>Ardea cinerea</i>		rdečenogi martinec/ <i>Tringa totanus</i>	
siva gos/ <i>Anser anser</i>		zelenonogi martinec/ <i>Tringa nebularia</i>	
beločela gos/ <i>Anser albifrons</i>		pikasti martinec/ <i>Tringa ochropus</i>	
njivska gos/ <i>Anser fabalis</i>		mali martinec/ <i>Tringa gypoleucos</i>	
labod grbec/ <i>Cygnus olor</i>		kozica/ <i>Gallinago gallinago</i>	
mlakarica/ <i>Anas platyrhynchos</i>		črnohlavi galeb/ <i>Larus melanocephalus</i>	
kreheljc/ <i>Anas crecca</i>		mali galeb/ <i>Larus minutus</i>	
konopnica/ <i>Anas strepera</i>		rečni galeb/ <i>Larus ridibundus</i>	
navadna žvižgavka/ <i>Anas penelope</i>		rumenonogi galeb/ <i>Larus fuscus</i>	
dolgorepa raca/ <i>Anas acuta</i>		sivi galeb/ <i>Larus canus</i>	
reglja/ <i>Anas querquedula</i>		srebrni galeb/ <i>Larus argentatus</i>	
žlicarica/ <i>Anas clypeata</i>		triprsti galeb/ <i>Rissa tridactyla</i>	
tatarska žvižgavka/ <i>Netta rufina</i>		vodomec/ <i>Alcedo atthis</i>	
sivka/ <i>Aythya ferina</i>			
kostanjevka/ <i>Aythya nyroca</i>			
čopasta črnica/ <i>Aythya fuligula</i>			
kričava čigra/ <i>Sterna sandvicensis</i>			
<i>Anas</i> sp.			

OBRAZEC ZA ZIMSKO ŠTETJE VODNIH PTIC

Ime, priimek in naslov

DRUŠTVO ZA OPAZOVANJE IN
PROUČEVANJE PTIC SLOVENIJE

Kraj opazovanja

UTM

OAS

Datum

Temperatura

°C

Vreme

- 1 – jasno (sončno)
- 2 – nizka oblačnost
- 3 – visoka oblačnost
- 4 – rahel dež
- 5 – močan dež
- 6 – dež s snegom
- 7 – rahlo sneženje
- 8 – močno sneženje
- 9 – megla

Zaledenelost vodne površine

- 10 – nezamrznjeno
- 11 – zamrznjena 1/4
- 12 – zamrznjena 1/2
- 13 – zamrznjena 3/4
- 14 – zamrznjeno v celoti

Vidljivost

- 15 – dobra
- 16 – srednja
- 17 – slaba

Jakost vetra

- 18 – rahel veter
- 19 – srednje močan
- 20 – močan veter

Smer, v katero piha veter

21 – S	23 – V
22 – J	24 – Z

Način opazovanja A – daljnogled B – teleskop

Povečava

OPAZUJEMO 13. IN 14. JANUARJA NA VODNIH POVRŠINAH

NAVODILA ZA IZPOLNJEVANJE OBRAZCA: Pod kraj opazovanja vpišite kraj opazovanja ali relacijo, če opazujete ob reki, dodajte ime vodnega objekta in bližnji večji kraj. Zelo nam boste pomagali, če boste vnesli UTM ali OAS koordinate (mreža je ista, razlika je le v oznakah). V rubrikah vreme, zaledenelost vodne površine, vidljivost, jakost vetra in smer v katero piha veter obkrožite številko pred odgovarjajočo trditvijo (lahko tudi kombinacijo trditev). Če v posameznem kvadratu niste opazovali nobene vrste, nam sporočite tudi to.

Izpolnjene obrazce z vašim imenom, priimkom in točnim naslovom pošljite na naslov ANDREJ BIBIČ, Osojnikova 7, 62000 Maribor.